

UTRECHT STRING QUARTET

AANSPREKEND AVONTUURLIJK

AANVRAAG CULTUURNOTAPERIODE 2017-2020

Het Utrecht String Quartet maakt onbekend bemind. Al drie decennia gaat het Utrecht String Quartet een muzikaal avontuur aan met het publiek. Het kwartet heeft een neus ontwikkeld voor onbekende muziek die dankzij de

excellente artistieke kwaliteit van het ensemble door het publiek bij eerste beluistering meteen omarmd wordt. Enerzijds investeert het kwartet in verdieping van de muziekbeleving – van zowel musici als publiek – middels concerten en cd-opnames waarbij de aandacht voor de volle 100% bij de muziek ligt. Voor veel luisteraars heeft deze manier van muziek beleven een grote impact op hun welzijn. Anderzijds vernieuwt en verbreedt het kwartet de muziekbeleving – van zowel musici als publiek – door extra dimensies toe te voegen als toneel, vertelkunst, dans en bewegende beelden. In de komende vier jaar zal het Utrecht String Quartet de binding met Utrechters en hun stad verdiepen en verbreden door programma's te ontwikkelen geïnspireerd op de geschiedenis en geografie van Utrecht en daarbij samen te werken met andere Utrechtse kunst disciplines.

'[...] and a breathless, fiery Presto finale that the Utrecht players dispatched with command and brio. [...] This is a handsome and effective piece [...].'

The New York Times

New York Times

'Je zou niet zeggen dat dit het werk van een 23-jarige is. Het Utrecht String Quartet levert vertolkingen die er zijn mogen.'

Frits van der Waa in De Volkskrant

deVolkskrant

'I don't remember a better-sounding string quartet recording [...] you'll admire its fullness and resonance, and sharp focus that helps retain a sense of intimacy. [...] A large part of this success is due to the players; their rich tone and blended sonorities make the most of Tchaikovsky [...] A top-class modern recording.'

Gramophone

GRAMOPHONE
THE CLASSICAL MUSIC MAGAZINE

REFLECTIE 2013-2016

In de afgelopen jaren heeft het kwartet weer met een groot aantal onderbelichte werken de harten van vele luisteraars geraakt. Cd's met muziek van Verhulst, Micháns, Tsjajkovski en Tanejev kregen lovende recensies. In de concertzaal genoot het publiek van minder bekende componisten als Alexander Gretsjaninov, Oscar van Hemel, Viktor Ullman, Fritz Kreisler, Alexander Glazoenov, Sergej Tanejev, Leo Ornstein, Alexander Mosolov, Evgeni Zemtsov, Othmar Schoeck en Bob Hanf naast bekendere werken van componisten als Schumann, Beethoven, Bartók, Haydn, Brahms, Sibelius, Verdi en Boccherini. Nieuw werk klonk van Bart de Vrees en leerlingen van componist Jeroen d'Hoe.

Music and Art Days

De Music and Art Days, een meerdaags muziekevenement waarin de wisselwerking tussen muziek en andere kunst disciplines centraal staat, vonden in 2013 plaats rond het thema 'Oorlog en Vrede' in het kader van de Vrede van Utrecht. In dit festival zocht het kwartet naar nieuwe presentatievormen en nieuwe verbindingen met andere kunst disciplines. Op de voorgrond, op het hoofdpodium klonk het grote kwartetrepertoire waarin de bedreigde, worstelende mens centraal staat; *Black Angels* van George Crumb, het Tweede strijkkwartet van Béla Bartók, het afwisselend verdrietige en opstandige andante uit *Der Tod und das Mädchen* van Franz Schubert. Op de achtergrond – vanuit de zijbeuk, direct naast en zichtbaar voor het publiek, als een verre echo uit een andere, betere wereld – klonk tussen de hoofdwerken door pianomuziek waarin de vrede al is gevonden; de late *Bagatellen* van Beethoven, de onwrikbare logica van delen uit Bachs *Kunst der Fuge*.

In 2014 verliet de samenwerkingspartner Vredenburg de locatie Leeuwenbergh en betrok het nieuwe TivoliVredenburg. De nieuwe situatie gaf aanleiding om de inhoud en vorm van de samenwerking te evalueren. Geconcludeerd werd dat de Music and Art Days geen vaste plek verworven hebben in de culturele agenda van Utrecht. Ondanks flinke investeringen in PR en marketing bleef de publieke belangstelling achter bij de verwachting. Een meerdaags evenement met een groot aantal gastmusici en –kunstenaars is een bovendien een groot risico voor een kleine organisatie als het Utrecht String Quartet. Huiskamerconcerten in de wijken van Utrecht, die in samenhang met de Music and Art Days georganiseerd zouden worden, zijn hierdoor niet gerealiseerd. De samenwerking met TivoliVredenburg is omgezet in een korte serie concerten door het seizoen heen. In plaats van de huiskamerconcerten is gewerkt aan kleinschalige samenwerkingsprojecten met partners in de stad, zoals Kunstruimte KuuB en de Literaire Boekhandel op de Lijnmarkt.

Optredens in Utrecht, Nederland en internationaal

In 2014 en 2015 heeft het kwartet geïnvesteerd in de relatie met Nederlandse podia. Er is een eigen overzicht van podia gemaakt, met up-to-date contactgegevens. Met een zeer groot deel van deze podia is persoonlijk contact geweest om beter in te kunnen spelen op de wensen van podia. De bevindingen zijn vastgelegd in een database en met deze informatie is een nieuw agentschap aan de slag gegaan, ondersteund door regelmatige informatievoorziening naar de podia middels een nieuwsbrief en gerichte mailings. De boekingen worden nu verzorgd door Yvonne van Egmond van Lemontree PR. Om ook kleinere podia te bedienen hanteert het kwartet flexibele honorariumen. Voor de internationale markt is een Duits-, Engels- en Nederlandstalige brochure ontwikkeld met mini-cd er in. In de afgelopen Cultuurnotaperiode heeft Carine Alders de werkzaamheden van Korneel Hogendoorn overgenomen als zakelijk ondersteuner. In 2015 is – ondanks de afnemende budgetten bij kleine podia – weer een stijgende lijn ingezet en wij verwachten dat deze lijn zich voort zal zetten nu het kwartet en de ondersteuning weer op volle sterkte zijn.

In de periode 2013-2015 verzorgde het Utrecht String Quartet 62 optredens, waarvan 20 in Utrecht en 15 in het buitenland. De resultaten bleven met name in 2013 en 2014 achter bij de ambitie geformuleerd in het plan voor de periode 2013-2016. De oorzaken hiervoor zijn zowel extern als intern te vinden. Budgetten van kleine podia liepen terug, grote zalen oriënteren zich steeds meer op internationale gezelschappen en grote namen. Het aantal actieve strijkkwartetten in Nederland is toegenomen. De bezetting van het kwartet wisselde in 2014, waardoor een concertreis naar Canada afgezegd moest worden. Na een bijzonder plezierige samenwerking van ruim zeven jaar nam altviolist Joël Waterman afscheid van het kwartet, zijn plaats werd per 1 oktober 2014 ingenomen door Mikhail Zemtsov.

Het concert in het kader van de Vrede van Utrecht, de concerten tijdens de Music and Art Days en het concert in TivoliVredenburg met Pieter Wispelwey werden uitgezonden op Radio4. Het concert in The Frick Collection (New York) werd uitgezonden door de gerenommeerde klassieke zender www.wqxr.org in de VS. Twee concerten vanuit Vredenburg Leeuwenbergh werden uitgezonden door de Concertzender. Het USQ trad live op in het Radio4-programma Opium.

ARTISTIEKE VISIE: AANSPREKEND AVONTUURLIJK

Het artistieke beleid van het Utrecht String Quartet heeft in het verleden zijn kwaliteit bewezen en wordt in de komende jaren ongewijzigd voortgezet:

- het uitvoeren van 'vergeten' repertoire uit de periode 1880-1940
- het uitvoeren van hedendaagse muziek
- ontwikkelingen in de muziekgeschiedenis tot klinken brengen in programma's

Het Utrecht String Quartet heeft in de afgelopen dertig jaar een uitstekende naam opgebouwd. Twee sterke punten tot nu toe waren de vertolking van Russische muziek voor strijkkwartet uit het eind van de negentiende en begin twintigste eeuw en Nederlandse muziek van componisten als Lex van Delden, Robert de Roos, Henriëtte Bosmans, Bernard van Dieren en Johannes Verhulst. Muziek waarbij de intense en transparante strijkersklank van het kwartet optimaal tot zijn recht komt en de luisteraar een bijna symfonische ervaring beleeft. De musici gaan echter ook graag het avontuur aan in muziek buiten deze speerpunten en hebben niet voor niets de woorden 'veelzijdig, dynamisch en grenzeloos' tot hun motto verkozen. In de komende jaren zal het kwartet ook meer recente muziek spelen van bijvoorbeeld de Utrechtse componist Tristan Keuris en zijn leerling Arne Werkman, van Keyla Orozco en Jeroen d'Hoe.

De rijke en expressieve strijkersklank is mede te danken aan de Russische traditie waarin de strijkers opgeleid zijn. Eeva Koskinen en Mikhail Zemtsov groeiden beiden op met Russische vioolpedagogen. Eeva Koskinen en Katherine Routley volgden aan het Utrechts Conservatorium hun opleiding bij de Russische vioolpedagogen Viktor Liberman en Philipp Hirschhorn. Mikhail Zemtsov studeerde aan het Tsjaikovski Conservatorium in Moskou voordat hij in Maastricht bij de Russische altviolist Michael Kugel zijn studie voortzette. Het kwartet speelt al dertig jaar samen en dat hoor je.

In de komende jaren wordt de zoektocht naar onbekend repertoire voortgezet. Daarbij wordt gekeken of nieuwe werken in de tot nu toe uitgezette lijnen passen. Belangrijk bij de keuze van nieuwe werken is dat de muziek bij eerste beluistering meteen aanslaat: bij een eerste kennismaking hebben de musici slechts één kans om het publiek te overtuigen. Ervaring leert dat een compacte muzikale taal van belang is en of de taal melodieus, rijk en expressief is. Het publiek moet het

muzikale betoog kunnen volgen en begrijpen. Met dertig jaar ervaring als kwartet moet het publiek op de intuïtie van de musici kunnen vertrouwen.

‘Ik voelde me erg welkom tussen vier mensen die elkaar al door en door kennen. Tegenwoordig hebben musici nooit meer ergens tijd voor en om dan zo’n intensief stuk te kiezen is prijzenswaardig. Ik hoop dat dit leidt tot het definitief afstoffen van het onbekende imago van Tanejev.’

Alexander Zemtsov (altviolinist) over zijn medewerking aan de cd met strijkkwintetten van Tanejev

Het samenwerken met andere disciplines heeft in de afgelopen jaren een extra dimensie toegevoegd aan de eigen creativiteit. Het zoeken naar beelden bij het eerste strijkkwartet van Alexander Mosolov maakte dat niet alleen het publiek, maar ook de musici de muziek anders gingen beleven. Het verbeelden van stemming geeft een extra laag aan de muziek. Ook het werken met een acteur heeft een dergelijk effect: wanneer een beeld geschetst wordt van een balzaal, speel je een mazurka anders. Het werken met een regisseur was een goede ervaring omdat van de voorstelling één geheel gemaakt wordt, wat je daarvan leert neem je ook in volgende concerten mee.

Het kwartet heeft een aantal ambities geformuleerd voor de komende Cultuurnotaperiode:

- huidige excellente artistieke kwaliteit in cd’s en concerten handhaven
- geslaagde samenwerking met andere disciplines verankeren als structureel onderdeel van de programmering
- de binding met de stad Utrecht en het Utrechtse publiek versterken
- een bijdrage leveren aan het introduceren van (minder bekende) klassieke muziek bij nieuwe generaties
- behaalde successen met onbekend repertoire beter bekend maken. De naam van het Utrecht String Quartet moet garant staan voor avontuurlijke *en* toegankelijke programma’s. De onbekendheid van componisten en werken op het programma mag geen belemmering meer zijn voor zalen om het Utrecht String Quartet te programmeren.

ACTIVITEITEN

Om zowel nieuwe luisteraars als gevorderde liefhebbers van klassiek strijkkwartetrepertoire aan zich te binden en de bovenvermelde ambities om te zetten in klinkende resultaten zet het kwartet in op twee sporen: vernieuwing en verdieping. De cd-opnames en concerten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en leiden samen tot verdieping van het hoge artistieke niveau. Daarnaast is verbreding van de muziekbeleving noodzakelijk om de aansluiting met nieuw publiek te vinden en te behouden. De samenwerking met andere musici en andere disciplines daagt het kwartet uit om op een andere manier naar de muziek te kijken en zichzelf verder te ontwikkelen.

Vernieuwende presentatievormen en samenwerking met andere musici, schrijvers, presentatoren en acteurs vormen inmiddels een vast onderdeel in de programmering. Zo werd in een eigen serie met de Literaire Boekhandel en Kunstruimte Kuub werd samengewerkt met acteur Marius Gosschalk en schrijvers Margriet de Moor en Anna Enquist. In de jubileumserie ‘30 jaar muzikaal avontuur’ in TivoliVredenburg werd samengewerkt met presentatoren als Hans van den Boom, Floris Kortie en

Lex Bohlmeijer. In de komende jaren zal de vernieuwing zich vooral concentreren op publiek dichtbij huis: Utrecht en omgeving.

De stad Utrecht als podium

In de afgelopen jaren heeft het Utrecht String Quartet ervaring opgedaan met optredens op niet alledaagse podia, zoals Kunstruimte KuuB en de Domkerk bij de opening van het academisch jaar van de Marnix Academie. In het kader van het 100-jarig bestaan van het Genootschap van Nederlandse Componisten werd opgetreden op Schiphol Plaza, midden tussen reizigers en winkelend publiek. In Amersfoort werd een concert gegeven op een ponton in de gracht tijdens de Havikconcerten. Daarnaast organiseerde het kwartet een serie van drie concerten in de prachtige Hertzzaal in samenwerking met TivoliVredenburg. De ambitie voor de komende jaren is om beide sporen verder te ontwikkelen. Gezocht wordt naar nieuwe partners en locaties voor optredens in informele en intieme settings, waarin muziek gecombineerd wordt met andere disciplines. De ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat het enige tijd vergt om vertrouwen te winnen en een publiek op te bouwen op een nieuwe plek. Daarom zal steeds een samenwerking worden aangegaan voor tenminste een seizoen en meerdere voorstellingen/concerten.

Daarnaast worden in TivoliVredenburg concerten gegeven in een klassiek format, maar met een modern jasje. In deze concerten staat de muziek centraal. Uitgangspunt bij deze concerten is dat het 'optillen' uit het dagelijks leven niet kan plaatsvinden als de muziek niet in volle concentratie ervaren kan worden. Een actieve luisterhouding wordt in deze concerten aangemoedigd.

Als Quartet in Residence van het Utrechts Conservatorium organiseert het kwartet elk seizoen zes Utrechtse Lunchconcerten, waarbij zowel jonge ensembles als het Utrecht String Quartet zelf optreden.

De jarenlange samenwerking met Stadt Haan in Nordrhein-Westfalen leidde in 2015 tot een cultureel bezoek aan Utrecht van een groep van 50 concertbezoekers uit Haan. Er werd een concert van het Utrecht String Quartet in het conservatorium bezocht, een rondvaart door de stad gemaakt en musea werden bezocht. Ook in de komende jaren zullen dergelijke arrangementen plaatsvinden. Samen met Gaudeamus verzorgt het Utrecht String Quartet workshops voor jonge componisten (studenten van Jeroen d'Hoe en Caroline Ansink aan het Utrechts Conservatorium) om kennis te maken met het componeren voor strijkkwartet. De Gaudeamus Muziekdag biedt publiek een kijkje in de keuken van de hedendaagse jonge componist en laat zien hoe musici en componisten samenwerken en het beste resultaat bereiken.

Het Utrecht String Quartet neemt zoveel mogelijk deel aan Culturele Zondagen met repertoire dat gericht is op nieuwe luisteraars.

De Stelling van Utrecht

Tweehonderd jaar geleden werd rond de stad Utrecht een keten van forten aangelegd, de Stelling van Utrecht. De meeste forten hebben inmiddels een eigentijdse bestemming gekregen, van botanische tuin tot brasserie en vergaderaccommodatie. Regelmatig worden in de forten ook culturele activiteiten georganiseerd, zoals de Zomer vol Verhalen, Poëzie op het Fort, de Linie in Lichterlaaie, Festival De Beschaving en de locatievoorstellingen van Holland Opera.

Het Utrecht String Quartet zal in de komende jaren met een multidisciplinair project het tweede eeuwfeest van de Stelling van Utrecht luister bij zetten. Muziek uit de bouwperiode van de forten speelt een hoofdrol in een serie voorstellingen rond en in de verschillende forten. Na de val van Napoleon (waarop Beethoven zijn *Wellington's Sieg* componeerde) vierde het nationalisme hoogtij, variaties op het Wilhemus klonken overal en Johann Wilhelm Wilms schreef zijn hymne *Wien Neerlands bloed*. Het kwartet zal muziek uit deze periode uitvoeren en (oude en nieuwe) muziek van Utrechtse componisten. Voor dit project wordt samenwerking gezocht met andere kunstdisciplines,

zoals literatuur (poëzie) en dans. Uiteraard wordt samengewerkt met de exploitanten van de forten en organisaties die al culturele activiteiten organiseren in de forten. Het streven is om in zoveel mogelijk forten voorstellingen te organiseren.

Het doel van deze activiteit is om een breder en nieuw publiek buiten de concertzaal kennis te laten maken met klassieke muziek voor strijkkwartet. Met dit project wil het kwartet de ervaring van de afgelopen jaren met multidisciplinaire voorstellingen benutten en zich verder ontwikkelen in het creëren van een allround muziekbelevens.

Optredens buiten Utrecht

Overall in het land, soms op afgelegen en wonderschone plekken, weten kleine en middelgrote podia, vaak geleid door teams van zeer bevlogen vrijwilligers, interessante kamermuziekseries te organiseren voor goed gevulde zalen. Het Utrecht String Quartet bedient dit publiek van liefhebbers graag met bekende en minder bekende strijkkwartetten, de symfonieën van de kamermuziek. Daarnaast zal het kwartet opnieuw de vaste programmeur en bespeler zijn van 'Haan Internationale Kammermusik', een jaarlijkse kamermuziekserie in Stadt Haan in Nordrhein-Westfalen, Duitsland. Concertreizen brengen het kwartet naar o.a. Engeland, Duitsland, de Verenigde Staten, Canada en Mexico. Het streven is om elk jaar zo'n 15 tot 20 concerten buiten Utrecht te geven. De concerten zijn een onmisbare schakel in het activiteitenpakket van het kwartet. Veelvuldig optreden voor publiek draagt bij aan de ontwikkeling van het repertoire en is onontbeerlijk in de aanloop naar een cd-opname. In 2018 zal het kwartet een bijdrage leveren aan de eerste Internationale Strijkkwartet Biënnale in Amsterdam.

Cd-opnames

Sinds vele jaren is het gerenommeerde Duitse label Musikproduktion Dabringhaus und Grimm partner in cd opnames. Samen met dit label streeft het Utrecht String Quartet ernaar om muzikale portretten van minder bekende componisten op cd uit te brengen. Zo werden inmiddels elf cd's bij MDG geproduceerd, waaronder de complete oeuvres voor strijkkwartet van Glazoenov, Gretsjaninov, Van Delden, Micháns en De Roos, naast de succesvolle opname van het complete werk van Tsjaikovski en een DVD rond Jan Pieterszoon Sweelinck. De uitgebreide discografie heeft internationaal tot erkenning geleid en de samenwerking met MDG zal in de komende jaren voortgezet worden. Cd-opnames vormen een belangrijke aanleiding om op zoek te gaan naar nieuw repertoire. Het kwartet ontwikkelt zich door cd-opnames: een opnameperiode biedt gelegenheid om je volledig te verdiepen in een componist. Door tijdens het opnameproces voortdurend het eigen spel terug te luisteren kom het kwartet tot een hoger spelniveau.

Radio-uitzendingen

Ook in de komende jaren zal het kwartet de samenwerking met Radio4 en de Concertzender voortzetten. Radio-uitzendingen dragen bij aan de algehele naamsbekendheid en de profilering van het kwartet.

Educatie: conservatorium, summerschool en 'Peter is op reis'

De bewerkingen voor strijkkwartet van Tsjaikovski's Kinderalbum inspireerden kunstenaar Rob van den Broek, kinderboekenschrijver Enne Koens en illustrator Hiky Helmantel tot het bedenken van het kunstwerk 'Peter is op reis.' Iedereen is op reis op zijn levenspad en in zijn dromen, velen gaan jaarlijks één of meer keren echt op reis naar een vakantiebestemming. De reis is de metafoor voor de ontwikkeling die je doormaakt, met al je dromen en wensen in een (soms weerbarstige) realiteit. Door de droomwereld en de realiteit op een kunstige wijze met elkaar te verbinden door middel van taal en beeld, met de muziek als katalysator, ontstaat een nieuwe ruimte voor creativiteit en

'het vertrekpunt voor
cultuureducatie is verwondering'
uitgangspunten Cultuurnota 2017-2020

expressie. Verwondering en verbeelding op het grensvlak van realiteit en fantasie staan centraal in dit kunstwerk voor kinderen van 4 tot 9 jaar. Het werk bestaat uit 24 muziekminiaturen, 24 illustraties en 24 teksten, die elk op zich kunnen staan, maar samen een synergetisch

geheel vormen. Doel van dit project is een breder publiek kennis te laten maken met de muziek van Tsjajkovski en het strijkkwartet, en de aantrekkingskracht van klassieke muziek te vergroten.

Onderzocht zal worden wat de best toepasbare verschijningsvorm is: een kinderboek met cd en/of in samenwerking met een deskundige op het gebied van cultuureducatie een lesprogramma en/of een toepassing voor het digitale schoolbord en/of een app waarmee kinderen zelfstandig kunnen experimenteren met combinaties van tekst, beeld en geluid. Ook zal het geheel als kindervoorstelling aan podia (scholen, bibliotheken, boekhandels, azc's) aangeboden worden.

De positie als Quartet in Residence aan het Utrechts Conservatorium zal ook in de komende jaren gehandhaafd blijven. Daarnaast biedt het kwartet masterclasses aan aan internationale jonge musici in het kader van de Utrecht Summerschool. De workshop met jonge componisten die eerder onder de vlag van Gaudeamus georganiseerd werd, maakt inmiddels vast onderdeel uit van het curriculum op het Conservatorium.

ONDERNEMERSCHAP

Inkomstenmix

In 2014 haalde het Utrecht String Quartet 35% van de inkomsten uit publieksinkomsten (uitkopen, kaartverkoop, cd-verkoop) terwijl 21% uit educatieve activiteiten werd gehaald. De subsidie van de Gemeente Utrecht bedroeg 35%, inkomsten uit sponsoring en private fondsen bedroegen samen 7%. In de komende jaren streeft het kwartet naar licht hogere publieksinkomsten (gemiddeld 43%) door meer optredens en bijna een verdubbeling uit sponsoring en private fondsen (gemiddeld 14%). De inkomsten uit educatieve activiteiten blijven naar verwachting gelijk.

USQ en de zakelijke markt

In samenwerking met enkele organisatieadviesbureaus heeft het kwartet een workshop over leiderschap ontwikkeld. Leiderschapsdeskundige Joseph Kessels licht de werkwijze van de musici als volgt toe: 'Hoewel de natuur tot inspiratie dient voor het 'heroïsche leiderschap' (denk aan de leeuw, haan of olifant), kan die dat ook zijn voor 'gespreid leiderschap'. Scholen vissen, zwermen vogels, maar bijvoorbeeld ook mieren laten zien dat je ver kunt komen zonder dat iemand duidelijk de baas is.' Met muzikale voorbeelden legt het kwartet uit hoe zij werken met het model van gespreid leiderschap. De belangstelling heeft nog niet het gewenste resultaat gebracht: door de economische crisis is ook in dit vakgebied het budget sterk teruggelopen. Toch zal het kwartet zich om twee redenen ook in de komende jaren inzetten om relaties aan te gaan met de zakelijke markt: het aanboren van nieuwe inkomstenbronnen en het binden van nieuw publiek.

Belang voor de stad, deelname relevante netwerken, pluriformiteit culturele leven

Met bovenstaande activiteiten en ambities hoopt het Utrecht String Quartet een bijdrage te leveren aan het culturele en muzikale welzijn van de stad. Wij richten ons daarbij met name op de doelgroep 50-plus die zich misschien minder thuis voelt op drukke festivals met luide muziek. Maar ook het culturele leven dat zich in de openbare ruimte afspeelt zal door het kwartet niet geschuwd worden. Het kwartet zal regelmatig deelnemen aan de Culturele Zondagen, samenwerken met Gaudeamus en

een actieve bijdrage leveren aan het Utrechts Verbond. Elke gelegenheid tot netwerken met andere cultuuraanbieders zal aangegrepen worden om nieuwe kansen op samenwerking te benutten. In buitenlandse concerten brengt het kwartet alleen al door de naam de stad Utrecht breed onder de aandacht. Onderzocht wordt hoe in de komende jaren aandacht voor de stad een prominentere rol in het buitenland kan spelen. Buitenlandse studenten leren de stad Utrecht kennen tijdens de Utrecht Summerschool Masterclasses.

Organisatiestructuur

Het Utrecht String Quartet hanteert het bestuur-model. Het onbezoldigde bestuur wordt hierin ondersteund door artistiek leider Sebastian Koloski en zakelijk ondersteuner Carine Alders. Het bestuur komt tenminste vier maal per jaar bij elkaar om het beleid te formuleren, begroting en jaarverslagen vast te stellen en de voortgang van de uitvoering van het beleid te bewaken. Jaarlijks wordt een jaarverslag geproduceerd, waarin opgenomen een controleverklaring van een onafhankelijke accountant. In het bestuur zal in de komende jaren de balans verbeterd worden tussen verschillende competenties: artistieke kwaliteit, netwerk en fundraising, marketing en publiciteit, financiën en ondernemerschap. Het kwartet heeft geen medewerkers in dienst. Zowel de musici als de artistiek leider en zakelijk ondersteuner werken als zelfstandige professionals. De artistiek leider (8 uur per week) bewaakt de artistieke visie en coördineert de activiteiten van het kwartet. De zakelijk ondersteuner (4 uur per week) verzorgt de publiciteit en fondsenwerving en ondersteunt het bestuur en de artistiek leider. De administratie wordt verzorgd door een extern boekhoudkantoor. De boekingen voor het kwartet worden verzorgd door een aantal agenten in Nederland en daarbuiten, die werken op basis van provisie.

Samenwerking

De plezierige samenwerking met TivoliVredenburg wordt in de komende jaren voortgezet. Voor het project Stelling van Utrecht wordt samenwerking gezocht met de Vereniging Stelling van Utrecht en diverse kunstenaars. In de educatieve activiteiten wordt samengewerkt met het Utrechts Conservatorium, Gaudeamus en diverse kunstenaars. Bij het organiseren van voorstellingen en concerten op kleine en onverwachte podia in de stad wordt samengewerkt met beheerders van geschikte ruimtes en verschillende culturele organisaties in de stad.

Publieksbereik

‘Het bereik van klassieke muziek slinkt, en het publiek dat concerten bezoekt wordt steeds ouder.’
Eva Huisman – Het klassieke concert herzien; een nieuwe klassieke concertpraktijk, 2014

Het doel van het Utrecht String Quartet is om zo veel mogelijk mensen onbekende muziek te laten ontdekken, niet om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Het kwartet is daarom terughoudend in het doen van concessies aan de artistieke visie om een groter publiek te bereiken. Het kwartet richt zich op de volgende doelgroepen:

Liefhebbers van klassieke muziek

Met de concerten in TivoliVredenburg richt het kwartet zich op liefhebbers van klassieke muziek. De concerten in het kader van de bestaande zondagochtendconcerten worden zeer goed bezocht, bij de extra concerten die het kwartet op doordeweekse avonden organiseert is nog ruimte voor groei. Onderzoek in opdracht van Cultuurpromotie Utrecht heeft uitgewezen dat 16% van de Utrechtse bevolking sterk geïnteresseerd is in klassieke muziek concerten. De overgrote meerderheid van deze Utrechters is ouder dan 50 jaar, overwegend hoogopgeleid, vrouwen zijn licht in de meerderheid.

Slechts 5% bezoekt echter tot 1 x per maand een concert. Om meer mensen binnen deze doelgroep over te halen naar een concert te komen zal het kwartet een prijsstrategie hanteren waarbij het aantrekkelijk wordt om iemand uit te nodigen mee te gaan naar een concert. Hetzelfde onderzoek heeft namelijk uitgewezen dat de meeste mensen een concert bezoeken omdat ze uitgenodigd worden door anderen. Het kwartet kent een trouwe aanhang, verzameld in de Stichting Vrienden van het Utrecht String Quartet. Van deze ambassadeurs willen we meer gebruik maken door hen een introductie tegen gereduceerd tarief te laten uitnodigen. Ook zal worden geëxperimenteerd met acties als ‘tweede kaartje voor de halve prijs’.

Classical music presenters need to define the core of what makes classical music distinct, special, vital and essential. The challenge will be to protect and defend that core. In addition, however, there is a need to build bridges and reduce barriers in reaching out to potential audiences; the possibilities are endless.

Stephen Preece

Utrechters met een brede interesse in cultuur

Onder de breed in cultuur geïnteresseerden bevinden zich veel meer mensen tussen de 18 en 49 jaar. Juist om deze nieuwe generaties te interesseren voor het klassieke strijkkwartet (zij worden niet automatisch concertbezoekers als ze ouder worden), is een vernieuwende aanpak nodig. Marketing alleen, hoe doelgroepgericht ook, zal hen niet over de drempel helpen. Voor deze doelgroep is het nodig de muziek in te bedden in een verhaal en te koppelen aan het hier en nu. In het project Stelling van Utrecht en in de concerten op onverwachte podia in de stad zal het kwartet hier intensief op inzetten door bijvoorbeeld samen te werken met andere disciplines, potentiële bezoekers voor te bereiden met trailers en de muziek in te bedden in een belevenis in een aantrekkelijke sociale context. Maar ook bij de concerten in TivoliVredenburg zullen vernieuwingen toegepast worden zonder de kern – het geconcentreerd luisteren naar klassieke muziek – aan te tasten. Hier zullen bijvoorbeeld presentatoren de muziek toelichten en wordt na afloop gelegenheid geboden om met de musici en de presentator na te praten. Om deze doelgroep te attenderen op de voorstellingen wordt gebruik gemaakt van lokale media, social media (Facebook, Twitter en Youtube) en zichtbaarheid in de stad (flyers, posters, kaarten).

Programmeurs en publiek buiten Utrecht

Om programmeurs van podia in Nederland en daarbuiten te interesseren voor het Utrecht String Quartet blijft de productie van cd's essentieel. Cd's krijgen doorgaans (internationaal) goede recensies. Verschillende keren per seizoen worden podia in Nederland benaderd met programmavoorstellen, afhankelijk van de planning die zijn aanhouden bij het programmeren. Daarnaast worden zij breed over het kwartet geïnformeerd via de nieuwsbrief en worden desgewenst nieuwe cd's toegestuurd.

Bij concerten in het land ervaart het kwartet de trend dat de verantwoordelijkheid voor publieksbereik verschuift van podia naar bespelers. Des te groter is de noodzaak om de relatie met luisteraars/bezoekers te versterken en het profiel en de naamsbekendheid van het kwartet te vergroten. Om de doelgroep ‘liefhebbers van klassieke muziek’ te bereiken verspreid het kwartet drie keer per jaar een nieuwsbrief (digitaal en op papier bij de concerten), wordt contact met de achterban onderhouden op social media (o.a. Facebook en Twitter) en onderhoudt het kwartet een goede relatie met de media (Radio4, Brava, Concertzender, kranten, tijdschrift Luister, Klassieke Zaken etc.). Lokale concertorganisatoren worden ondersteund met toelichtingen en persberichten.

Kinderen (4-9 jaar)

Het educatieproject 'Peter is op reis' richt zich op het aanwakken van interesse voor klassieke muziek bij de jongste generatie. Enerzijds wordt deze doelgroep bereikt via scholen en bibliotheken, anderzijds via (groot)ouders die een brede interesse in cultuur hebben. Met name door het beeldende karakter van de muziek, het beroep op de eigen verbeelding en creativiteit en door het thema van reizen denken wij dat het programma ook kinderen van vluchtelingen aan zal spreken.

Onderscheidendheid

Het Utrecht String Quartet is het enige professionele strijkkwartet dat zich in naam en activiteiten verbonden heeft aan de stad. Internationaal onderscheidt het kwartet zich door aandacht te besteden aan Nederlandse muziek en vergeten repertoire. Het kwartet heeft in de afgelopen dertig jaar bewezen een neus te hebben voor aansprekend avontuurlijke muziek. Het Utrecht String Quartet bedient de gehele keten, van vakopleiding tot productie en presentatie.

Vriendenstichting

Het doel van de stichting Vrienden van het Utrecht String Quartet is het bevorderen van het ontstaan van vriendschappelijke banden met het muziekgezelschap, het organiseren van vriendenactiviteiten rond concerten en cd-opnames en het financieel ondersteunen van bijzondere projecten. De vriendenstichting probeert publiek te interesseren voor de muziek van het Utrecht String Quartet en gelden in te zamelen voor bijzondere projecten. In de afgelopen jaren werd bijvoorbeeld bijgedragen aan de totstandkoming van de cd met strijkkwintetten van Tanejev. In de komende jaren heeft werving van publiek en groei van het aantal vrienden de hoogste prioriteit.

TOELICHTING OP DE BEGROTING

Inkomsten uit private fondsen zullen met name geworven worden voor de projecten 'Stelling van Utrecht' en 'Peter is op reis'. De productie van het kunstwerk 'Peter is op reis' zal plaatsvinden in 2017, waardoor de begroting in dit jaar hoger is dan in de rest van de Cultuurnotaperiode. Vanaf 2018 zal het kwartet schoolvoorstellingen aanbieden rond dit project. In 2017 gaat het project 'Stelling van Utrecht' van start en is een bedrag opgenomen voor compositieopdrachten aan Utrechtse componisten in het kader van dit project. Het project beleeft zijn hoogtepunt in 2019 met een vijftal voorstellingen in de verschillende forten, wat zich vertaalt in een verhoging van de inkomsten uit entreegelden in dat jaar.

In de komende cultuurnotaperiode zal het kwartet twee keer een buitenlandse concertreis maken, voornamelijk gepland in 2018 en 2020. Voor de reiskosten wordt een beroep gedaan op het Fonds Podiumkunsten.

De ervaring en verwachting is dat sponsoring alleen kan plaatsvinden rond bijzondere projecten en voorstellingen, de begrote inkomsten hangen dan ook samen met de planning van deze activiteiten. Het Utrecht String Quartet heeft geen eigen kantoor en geen medewerkers in vaste dienst, waardoor de beheerslasten beperkt zijn. De huisvestingskosten bestaan volledig uit huur van repetitieruimte op locatie bij samenwerkingsprojecten en het huren van een opnameruimte voor cd-opnames. De subsidie van de Gemeente Utrecht zal aangewend worden voor artistieke leiding (repertoireonderzoek), algemene zakelijke ondersteuning, fondsenwerving, netwerken en het creëren van samenwerkingskansen in Utrecht.